

ערב ראש השנה תש"פ – איך מעוררים את הקב"ה להשקיע בנו?

1. **תפילת עשרת ימי תשובה:** זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים - **למענך אלוקים חיים ... סוף תפילת אבינו מלכנו:** עשה למענך אם לא למעננו. **סוף סדר סליחות:** עשה למען אמיתך, עשה למען בריתך, עשה למען גדלך ותפארתך (וכך תפילה שלמה לפי סדר הא-ב).
2. **מגילה לא, א:** ביום ראשון דראש השנה [קוראים] ... 'וה' פקד את שרה' ומפטירין בחנה ... **רבינו ניסים:** לפי ששתיהן נפקדו בראש השנה, כדאיתא בגמרא (ראש השנה י'): תניא רבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם ... בראש השנה נפקדה שרה, רחל, וחנה.

שמואל א א: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות, ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה. וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעמה כי סגר ה' בעד רחמה - **ספר הזוהר ג רלא, א:** אמר רבי יהודה: יאמר לנו מר מילים משובחות לראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר: 'ויהי היום' - בכל אתר דכתיב 'ויהי' הוא לשון צער, 'ויהי היום' - דא הוא ראש השנה שיש בו דין קשה על העולם, כדכתיב באיוב: 'ויהי היום ויבאו בני האלוקים' ויום ראש השנה הוזה.

שמואל א א: ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה ... ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח לה' צבאות בשלה - **תנא דבי אליהו רבה ח:** אלקנה היה עולה לשילה ארבע פעמים בשנה, שלש מן התורה ואחת שקיבל עליו בנדבה, שנאמר 'מימים ימימה'.

מדרש שמואל א: כל שנה ושנה היה הולך בדרך אחרת, בשביל לשמע את ישראל להעלותן לשילה.
3. **ברכות לא, א:** אמר רב המנונא: **כמה הלכות גדולות אפשר לשמוע מהפסוקים דתפילת חנה:** 'וחנה היא מדברת על לבה' - מכאן להתפלל שצריך שיכוון לבו. 'רק שפתיה נעות' - מכאן להתפלל שיחתוך בשפתיו. 'וקולה לא ישמע' - מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו.

שמואל א א: והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את ייך מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה' - **רש"י:** שלא היו רגילין להתפלל בלחש (ככתוב 'רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע').

שם: ויהי כי הרבתה להתפלל - **ברכות לב, ב:** אמר רבי יוחנן: כל המאריך בתפילתו ומעיין בה סוף בא לידי כאב לב, שנאמר (משלי יג) תוחלת ממושכה מחלת לב - **רש"י:** מצפה שתיעשה בקשתו על ידי הארכתו וסוף שאינה נעשית ונמצאת תוחלת ממושכה חנם והיא כאב לב.

רי"ף ברכות לא: כיון דמהני קראי למדנו כמה הלכתא גברוותא, מהו הדבר שאינו הגון שראה בה עד שחשבה לשיכורה? ואין לומר שהשכרות היה דבר שאינו הגון שהרי באמת לא שתתה יין?
4. **פסיקתא רבתי מג:** 'עד עקרה ילדה שבעה' - זו חנה ... והרי ילדה חמישה ואיך אמרה 'שבעה'? ... אלא שמואל שקול כנגד משה ואהרן, שנאמר (תהלים צט) משה ואהרן בכהינו ושמואל בקראי שמו.

ליקוטי שיחות כט/185: תפילת חנה היא 'ונתת לאמתך זרע אנשים' וביארו בגמרא: 'זרע ששקול כשני אנשים - משה ואהרן', היינו שלא ביקשה רק ילדים אלא ילדים **צדיקים** ולא התכוונה רק לילדים עם **פוטנציאל** להיות צדיקים אלא לילד שייולד **צדיק בפועל** כפי שמבטיחה להקדיש אותו להיות בבית ה' כל ימי חייו. וכך **אירע בפועל** ... וכל זה הוא לא רק בניגוד לכללים שקבע הקב"ה בעולם אלא אפילו בניגוד לכללים שקבע הקב"ה **בתורתו**. ידוע שמלאך ההיריון שואל 'טיפה זו מה תהא עליה', אך 'צדיק ורשע לא קאמר', משום ש'הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים'.

ליקוטי שיחות יט/296: עלי לא חשד את חנה כשיכורה במובן הפשוט, אלא שיכורה בעניין התפילה: כאשר עומדים לפני ה' - לפני קודש הקודשים - אין מקום להיות מונחים בבקשות גשמיות ואפילו לא 'ונתת לאמתך זרע אנשים'. וכאשר התפילה היא באופן של 'הרבתה להתפלל' - זה נדמה בעיניו כמו 'שכרות', כאדם שתפוס לגמרי ברצונותיו והוא מנותק מהמקום הקדוש שנמצא בו.

חנה השיבה: 'ואשפוך את נפשי לפני ה'". אינני שיכורה מהרצונות שלי, להיפך, זה הביטוי העמוק ביותר להיות קשורה לה', כי כל מציאותי חבוקה בו וכוונתי לתת את הילד לשרת את ה' כל ימי חייו.